

גדיד מכני מול ידני, עלויות, הספקים, כח אדם ואיכות פרי, במג'הול עסיסי 2009

אבי סדובסקי, מרג'ורי סטרום, אמנון גרינברג, אביטל בכר.

הצגת הבעיה

עקב מצוקת כח האדם, ועלותו הרבה של הגדיד הידני, משקים נוספים בערבה הדרומית שוקלים לעבור לגדיד מכני מתוך מגמה להפחית את מספר ימי העבודה המושקע בגדיד. למרות הצפי לקשיים בגיוס עובדים, משקים בהם מתבצע גדיד ידני לא עוברים לגדיד מכני מחשש לירידה באיכות הפרי. פגיעה העשויה להפחית משמעותית את הפדיון. בעיה נוספת המעכבת את המעבר לגדיד מכני היא חוסר מידע מלא על מערכי הגדיד המכני השונים הפועלים באזור, מערכים השונים מהותית אחד מהשני. היות וההשקעה במערך לגדיד מכני הינה גבוהה מאד, החלטה שגויה מחירה רב מאד. איסוף נתוני גדיד מכני בהשוואה לגדיד ידני הכוללים: השקעה במערך, עלויות תפעול, מספר ימי עבודה ואיכות הפרי המתקבל תאפשר לקבל החלטה יותר מושכלת לגבי המעבר לגדיד מכני ואיזה מערך לרכוש.

מטרת העבודה

איסוף ניתוח והשוואה נתוני גדיד ידני וגדיד מכני בזמן אמת ככלי תומך החלטה במעבר מגדיד ידני לגדיד מכני בערבה.

תכנית העבודה

ב 2009 בוצע פיילוט בשני מטעי תמרים, מטע סמר בו מתבצע גדיד מכני ומטע אליפז הסמוך עם גדיד ידני. מטרת הפיילוט לבחון את שיטת איסוף הנתונים והרלוונטיות שלהם לגבי העבודה. הנתונים שיאספו יהיו משני סוגים: נתוני עבודה והספקים ונתוני יבול ואיכות פרי. הנתונים יאספו בזמן אמת במהלך הגדיד מעצי דגימה שיקבעו מראש. לאחר קבלת הנתונים וניתוחם יקבע מהלך העבודה ב 2010 בו יבחנו שמונה משקים ארבעה עם גדיד ידני וארבעה עם מערך גדיד מכני (כל מערך שונה מהותית מהאחר).

תוצאות

במהלך גדיד 2009 נבדקו דרכי המעקב אחר הספקי הקטיף בשיטות גדיד שונות. הוכנו שני טפסים לצורך איסוף הנתונים השונה בין גדיד מכני לגדיד ידני.

נמצא כי בגדיד ידני לא קיימת בעיה לאסוף את נתוני העבודה וההספקים. יש בעיה בשקילת היבול של כל עץ ולקחת דגימה לאיכות במהלך הגדיד, היות וביצוע שקילה ולקחת דגימה פוגעים ברצף העבודה.

בגדיד מכני הבעיה מחמירה בגלל קצב העבודה המהיר. שקילה אוטומטית במהלך הגדיד בוצעה בהצלחה במערך השפירית בסמר (ראה דו"ח ויסות היבול וגודל הפרי במג'הול סמר 2009 להלן).

עקב השינוי במערך בית אריזה ערדום אין דיווח מדוייק לגבי איכות הפרי. על מנת לקבל דיווח מדוייק ב 2010 יבוצע דיגום של הפרי בכל המשקים בתכנית ותבדק השפעת שיטת הגדיד על איכותו.

לקראת גדיד 2010 יבוצע ניתוח של מערך איסוף הנתונים ויקבעו שיטות עבודה שיענו על הבעיות בהן נתקלנו ב 2009.